

10 вересня 2019

ПОВІДОМЛЕННЯ З АГРОНОМІЇ №7

Боротьба зі шкідниками озимого ріпаку

Восени на посівах озимого ріпаку небезпеку сходам можуть створювати хрестоцвіті блішки, підгризаючі та листогризучі совки, білянки, ріпаковий пильщик та листоїд, хрестоцвітий та капустияний галовий прихованохоботники, ґрунтові шкідники тощо.

За появи сходів найбільшу небезпеку для ріпаку створюють хрестоцвіті блішки.

Після пробудження у серпні з літньої діapaузи, жуки починають живитися на рослинах падалиці і сходах озимого ріпаку. Харчуються, завдаючи сім'ядолям характерних виразкоподібних пошкоджень. Пошкодження хрестоцвітими блішками впливають на фізіолого-біохімічні процеси у листках ріпаку. Більше шкодять блішки в суху і жарку погоду, сильно пошкоджене листя засихає, при ураженні точки росту рослина гине. **У фазі сходів за чисельності 5 особин на м² вони здатні повністю знищити посіви.**

В Україні найпоширенішими є: світлонога (*Phyllotreta nemorum* L.), хвиляста (*Phyllotreta undulata* Kutsh.), синя (*Phyllotreta nigripes* F.), чорна (*Phyllotreta atra* F.), хрінна (*Phyllotreta armoraciae* Koch.) хрестоцвіті блішки.

РІПАКОВА БЛІШКА (капустияна стеблова блішка) за зовнішнім виглядом і харчовими вподобаннями схожа на хрестоцвіті блішок (жуки зелено-сині або темно-сині з рудою головою до 4,5 мм), однак відрізняється від них способом життя. Восени вона завдає шкоди під час сходів. На молодих листках ріпаку жуки вигризають отвори, але основну шкоду завдають личинки. Вони проробляють ходи в черешках листа і стеблах рослини, внаслідок чого їх ріст уповільнюється, сильно пошкоджені стебла надломлюються. При чисельному заселенні рослина повністю гине. У роки значного поширення ріпакової блішки одночасно буває і сильне ураження рослин некрозом кореневої шийки.

Значну небезпеку посівам культури на початку вегетації становлять **ПІДГРИЗАЮЧІ СОВКИ – озима та оклична**, які пошкоджують 1-3, максимум – 8% рослин. Гусінь на озимому ріпаку об'їдає та інколи перегризає стебла, корінці, знижуючи густоту рослин. На озимих культурах поріг шкодочинності підгризаючих совок становить 2-3 екземпляри на м².

Упродовж проростання насіння і укорінення озимого ріпаку личинки **КОВАЛИКІВ** і **ЧЕРНИШІВ** (дротяники та несправжньо-дротяники) виїдають набубнявіле насіння, корінці, зріджують густоту стояння рослин, частково пригнічують їхній розвиток. Щодо цих шкідників економічний поріг шкодочинності становить – 3-5 екземплярів на м².

AGROFLASH

РІПАКОВИЙ ЛИСТОЇД – жуки з літньої діпаузи виходять у кінці серпня і живляться капустяними культурами. Жуки грубо обгризають листки. Личинки скелетують, об'їдають листя з країв, вигризають овальні отвори. Поріг шкодочинності під час утворення розетки становить 3 екземпляри на м².

Чорний стебловий, Капустяний або Хрестоцвітий ПРИХОВАНОХОБОТНИК це – жук, личинки якого живуть у стеблах ріпаку. Жуки відкладають яйця від вересня до березня у пазухи листків, у грубіші жилки листків і кореневу шийку. З яєць розвиваються личинки, які живляться у кореневій шийці, нижній частині стебла і листках. Ознаки пошкодження подібні до ознак, спричинених личинкою ріпакової блішки.

Типовим пошкодженням посівів є руйнування головного стебла, вилягання стебел рослин на рівні поверхні ґрунту, особливо у випадку сильних вітрів. **Верхівка пагона рослини, пошкоджена восени, відмирає, а рослина вимерзає або формує бічні пагони.** У рослин, що збереглися, в'януть та опадають листки та уповільнюється ріст.

Капустяний галовий ПРИХОВАНОХОБОТНИК – шкідник, який з'являється на посівах ріпаку наприкінці серпня-початку вересня. Самка вигризає заглибини у кореневій шийці або головному корені і відкладає у них яйця. Внаслідок пошкодження тканини коренів розростаються у вигляді галів, розміром від горошини до лісового горіха, в середині яких живуть личинки. Якщо на рослині яйця відклали кілька самок, формується декілька наростів (галів). Це послаблює ріст рослин, знижує їхню зимостійкість, вони можуть ламатися і стають менш стійкими до ураження грибковими хворобами.

Ріпаковий та Капустяни БІЛАНИ Озимому ріпаку можуть завдавати шкоду гусениці генерації, які з'являються у вересні. Деякі види живуть кублом у кілька десятків особин і тільки після третього линяння переходять до поодинокого способу життя. Молоді гусениці живляться на листках із нижнього боку, згодом переміщуються на верхній бік листків та об'їдають їх. Дорослі гусениці з'їдають листову пластинку повністю, у тому числі і товсті жилки. Поріг шкодочинності біланів припадає на період 2-4 листки – утворення розетки і складає 2 екземпляри на м².

ІНСЕКТИЦИДНИЙ ЗАХИСТ РІПАКУ

Насамперед насіння озимого ріпаку повинно бути оброблене якісним системним інсектицидним протравником (Модесто Плюс, Круїзер...), щоб вберегти сходи на початкових етапах розвитку.

У випадку заселення шкодочинними організмами посівів ріпаку потрібно застосовувати інсектициди контактної, системної чи контактної-системної дії, враховуючи поріг шкодочинності (кількість екземплярів на 1 м²). Наприклад: Діабло, Децис-ф-Люкс, Децис 100, Карате Зеон, Фастак, Штеф-альфа-цип, Каліпсо, Нурел Д, Штефотрута, Канонір Дуо тощо.

